

**UNIVERSITETI I PRISHTINËS
"HASAN PRISHTINA"
FAKULTETI I EDUKIMIT**

Rr. Agim Ramadani, Fakulteti i Edukimit, 10 000 Prishtinë, Republika e Kosovës
Tel: +383 38 229 201 • E-mail: edukimi@uni-pr.edu • edukimi.uni-pr.edu

---

Universiteti i Prishtinës "Hasan Prishtina" Fakulteti i Edukimit

Programi i studimit:

Master i Shkencave të Edukimit (me specializim)

Specializimet:

Këshillim Pedagogjik

Edukim Inkluziv

Udhëheqje në Arsim

Mësimdhënie dhe Kurrikulë

Niveli i studimeve:

Master

Numri i kredive:

120 ECTS

Akredituar për periudhën:

1 Tetor 2021 - 30 Shtator 2024

PËRMBAJTJA

1. QËLLIMI DHE PROFILI I PROGRAMIT TË STUDIMIT	3
2. REZULTATET E PRITURA TË PROGRAMIT	4
3. PROGRAMI STUDIMOR: Master i Shkencave të Edukimit (me specializim)	5
4. PËRSHKRIMET E KURSEVE	6
5. SPECIALIZIMI: Këshillimi Pedagogjik	11
5.1. Qëllimi i specializimit.....	11
5.2. Rezultatet e specializimit	12
5.3. Programi studimor	13
5.4. Përshkrimet e kurseve.....	14
6. SPECIALIZIMI: Edukimi Inklusiv	18
6.1 Qëllimi i Specializimit	18
6.2. Rezultatet e specializimit	18
6.3. Programi studimor	20
6.4. Përshkrimet e kurseve.....	21
7. SPECIALIZIMI: Udhëheqje në Arsimit	25
7.1. Qëllimi i Specializimit	25
7.2. Rezultatet e specializimit	26
7.3. Programi studimor	27
7.4. Përshkrimet e kurseve.....	28
8. SPECIALIZIMI: Mësimdhënie dhe Kurrikulë.....	32
8.1. Qëllimi i Specializimit	32
8.2. Rezultatet e Specializimit	33
8.3. Programi Studimor	34
8.4. Përshkrimet e kurseve.....	35

1. QËLLIMI DHE PROFILI I PROGRAMIT TË STUDIMIT

Qëllimi kryesor i programit MA SHKENCA TË EDUKIMIT është të pajisë studentët me aftësitë dhe njohuritë përkatëse për të qenë në gjendje të punojnë në mjedise të ndryshme të edukimit. Programi bazohet në konceptin e 'mësimdhënies së bazuar në dëshmi dhe mësimdhënies së bazuar në praktikë dhe mbron këtë qasje përmes përmbajtjes së programit dhe formës së zbatimit të tij. Për më tepër, programi është hartuar me nevojën për të kombinuar qasjen teorike dhe trajnimin praktik për të ushtruar profesionin. Në këtë kuptim, përveç kurseve të caktuara teorike, programi gjithashtu përfshin pjesën praktike në një institucion arsimit përkatës, si dhe një seminar kërkimor që synon ofrimin e mundësive për studentët për të zhvilluar aftësitë e tyre kërkimore duke i lidhur ato me praktikën e tyre në një institucion dhe realizimin e tezës master.

Programi synon t'u sigurojë studentëve shkathtësitë e duhura për ballafaqimin me sfidat e sistemit shkollor të Kosovës. Brenda këtij programi, studentët do të kenë mundësinë të specializohen në fusha të caktuara. Programi është i organizuar në një mënyrë të tillë që në vitin e parë të studimit është i përbashkët për të gjitha specializimet (me mundësinë e zgjedhjes së disa kurseve që korrespondojnë me specializimin përkatës) duke siguruar një strukturë më koherente të arsimimit të profesionistëve në fushën e arsimit. Për më tepër, pjesa e përbashkët i programit do të organizohet në atë mënyrë që të adresohen specifikat e secilit specializim.

2. REZULTATET E PRITURA TË PROGRAMIT

Në fund të studimeve, të diplomuarit do të jenë në gjendje të:

- Zhvillojnë njohuri dhe aftësi për të analizuar në mënyrë kritike fenomenet arsimore në një kontekst ndërkombëtar dhe kombëtar (Kosovë) duke integruar aspekte shkencore dhe praktike në fushën e arsimit në përgjithësi dhe në fushën e specializimit në veçanti;
- Analizojë në mënyrë kritike kërkimin shkencor, dokumentet e politikave arsimore, literaturën shtesë në lidhje me profesionin dhe rolin përkatës të studentëve në sistemin arsimor;
- Kryejnë kërkime praktike në fushën e arsimit në përgjithësi dhe në fushën e ngushtë të specializimit;
- Zbatojnë njohuritë e tyre teorike dhe praktike për të ushtruar rolin e tyre në sistemin arsimor në një mjedis që promovon vlera gjithëpërfshirëse;
- Demonstrojnë aftësi ndërkulturore, promovojnë të drejtat e njeriut dhe barazinë, dhe demonstrojnë gatishmëri për komunikim dhe punë ekipore;
- Demonstrojnë mirëkuptim dhe aftësi për planifikimin, vlerësim efektiv dhe promovim të praktikave të mira të filozofisë me studentin në qendër duke përdorur teknologjinë në arsim;
- Vlerësojnë dhe dokumentojnë zhvillimin e tyre profesional si punonjës të sistemit arsimor dhe avancojnë rolin e tyre në zhvillimin e sistemit shkollor dhe profesionit të mësuesit;
- Kontribuojnë në zhvillimin e planprogrameve individuale dhe të bazuara në ekip për vendimmarrje të bazuar në prova.

3. PROGRAMI STUDIMOR: Master i Shkencave të Edukimit (me specializim)

Kurset e përgjithshme

VITI I					
SEMESTRI I			ORË/JAVË		ECTS
Nr.	O/Z				
1	O	Mësimdhënia efektive dhe kurrikula	3	1	6
2	O	Politikat arsimore dhe legjislacioni	3	1	6
3	O	Teknologjitë e edukimit dhe mësimi elektronik	2	1	5
4	O	Metodat e hulumtimit kuantitativ	2	1	5
5	O	Komunikimi në arsim	2	0	4
6	Z	Shkrim akademik	2	0	4
7	Z	Shkathtësitë e mësimit akademik	2	0	4
8	Z	Vendimmarrja e bazuar në dëshmi	2	0	4
SEMESTRI II					
1	O	Metodat e hulumtimit kualitativ	2	2	6
2	O	Praktika bashkëkohore në edukimin inkluziv	3	1	6
3	O	Psikologji e zbatuar në mësimdhënie	3	0	5
4	O	Vlerësimi në arsim	3	0	5
5	Z	Histori e edukimit kombëtar	2	0	4
6	Z	Arsimi ndërkombëtar dhe krahasues	2	0	4
7	Z	Statistikë dhe SPSS	2	0	4
8	Z	Mësimdhënësi hulumtues	2	0	4

4. PËRSHKRIMET E KURSEVE

Përshkrimi për kurset e përgjithshme

MËSIMDHËNIA EFEKTIVE DHE KURRIKULA

Kursi ofrohet për të promovuar bazën historike, filozofike e pedagogjike të procesit të nxënit dhe të mësimdhënies. Përmes këtij kursi ofrohen njohuri e shkathtësi themelore përkitazi me kompleksitetin e procesit të të nxënit, bazën filozofike, e sociale të të nxënit, teoritë e të nxënit: teoria biheviore, kognitiviste, sociale, konstruktiviste, holistike, humaniste, teoria e procesimit të informacionit etj, stilet e të nxënit: autitiv, vizuel, kinestetik, global, kronologjik, intuitiv, reflektiv etj. Studentët do të kenë mundësinë të analizojnë teoritë dhe qasjet kryesore kurrikulare dhe efektet e tyre në procesin e të nxënit dhe mësimdhënies së suksesshme dhe të promovojnë zhvillimin e të menduarit kritik dhe kreativ.

POLITIKAT ARSIMORE DHE LEGJISLACIONI

Kursi ka për qëllim të ndihmojë studentët të kuptojnë qartë konceptin e politikës arsimore dhe kuptimin e tyre në praktikë. Në veçanti kursi do të shtjellojë kontekstin e politikave arsimore në Kosovë duke synuar një analizë kritike të tyre në lidhje me traditat e ndryshme të funksionimit të sistemeve arsimore duke analizuar ato krahas trendeve globale të reformës arsimore nën frymën neoliberale. Përveç kësaj, moduli do të të vë në dukje për studentët ciklin e politikave, duke përfshirë një orientim praktik për hartimin e politikave, monitorimin dhe vlerësimin e tyre. Në këtë kontekst do të shtjellohen dimensione praktike të perceptimit të politikave në nivel Kosove dhe do të shtjellohet procesi praktik i hartimit të legjislacionit primar dhe sekondar.

TEKNOLOGJITË E EDUKIMIT DHE MËSIMI ELEKTRONIK

Kursi synon që të zhvillojë në mënyrë teorike dhe praktike njohuritë lidhur me konceptet dhe llojet kryesore të Teknologjive të Edukimit dhe atyre të Internetit për mbështetje të mësimdhënies dhe procesit të të nxënit, inkluzionit dhe menaxhimit të procesit mësimor. Kursi shtjellon konceptet multimediale dhe interaktive në mjedise të reja të mësimdhënies dhe të të nxënit. Kursi fokusohet në aftësimin teorik dhe praktik të studentëve për të shfrytëzuar: teknologjitë për mësimdhënie dhetë nxënë aktiv, TIK-un si medium dhe vegël mbështetëse për praktikën inkluzive, platformat për mësimdhënie, simulatorët e ndryshëm për realizimin e eksperimenteve dhe animacioneve kompjuterike në edukim, teknologjitë e bashkëpunimit të mbështetura nga kompjuteri, teknologjitë për vlerësim, teknologjitë e të nxënit elektronik në kontekst, si dhe teknologjitë për menaxhim elektronik. Studentët mësojnë se si t'i vlerësojnë Teknologjitë e Edukimit dhe ato të Internetit për nga aspekti i ngritjes së performancës së mësimdhënies dhe të nxënit, inkluzionit dhe mundësisë për menaxhim elektronik për të mbështetur të menduarit kritik, kreativitetin, inovacionin, monitorimin dhe aktivitetet mësimore në një perspektivë gjithëpërfshirëse.

METODAT E HULUMTIMIT KUANTITATIV

Çfarë do të thotë "Hulumtimi sasior"? Si mund të zgjedh një metodë të përshtatshme kërkimore? Pse është studim një mjet të kërkimit? Si mund të kryejnë vëzhgime? Çfarë lloj informacioni mund të merret duke përdorur metodat kuantitative të hulumtimit? ...Kursi ka për qëllim për t'iu

përgjigjur këtyre dhe pyetjeve të tjera të ngjashme, duke kuptuar kështu kuptojnë konceptet në fushën e hulumtimeve kuantitative.

Kursi fillon me një pasqyrë të hulumtimeve sociale, dhe të disa metodave kërkimore të përdorura në hulumtimin e problemeve pedagogjike. Tjetra, ajo fokusohet në të mësuarit e mjetet statistikore të nevojshme për t'iu përgjigjur pyetjet në hulumtimet kuantitative. Pas kësaj, kursi përqendrohet në kërkimin e studimit, duke përfshirë edhe administrimin e studimit. Pastaj, shqyrton elementet e dizajnit të hulumtimit, dhe në fund kërkon nga studentet për të kryer analizat statistikore të të dhënave merret përmes anketës dhe instrumenteve të tjera, duke u aftësuar kështu të analizojnë dhe interpretojnë të dhënat në formë kuantitative.

KOMUNIKIMI NË ARSIM

Gjate kursit do të shqyrtohet dinamika e komunikimit interpersonal në mes të subjekteve në mjediset edukative në rrethana institucionale, (në veçanti në mes të nxënësve dhe mësimitdhënsve, moshatareve, stafit të shkollës, prindi me personelin mesimor etj). Do të fillohet nga këndvështrimi mbi ceshtjet parimore dhe shkathtësite e nevojshme për komunikim të efektshëm interpersonal, pastaj të vazhdohet me komunikimin nga pikenisja personale, (vetkoncepti dhe të tjeret) që pasatj të perfundohet me ceshtje me komplekse rreth dinamikës së komunikimit interpersonal në klimën e realizimit të procesit edukativ arsimor, në rrethanat institucionale

SHKRIM AKADEMIK

Kursi mëton t'iu mundësojë studentëve studimin e teknikave dhe të mënyrave të shkruarit akademik. Njohjen e rrjedhës detajore të procesit të shkrimit akademik me qëllim të përvetësimit të mirë, dhe të të kuptuarit e drejtë dhe të suksesshëm të aktiviteteve që zhvillohen gjatë mësimit të këtij procesi. Njohjen me rregullat teorike dhe praktike të disajnit të mirë të të shkruarit akademik. T'iu mundësojë të zhvilluarit e të shkruarit, e të shprehurit dhe e të menduar akademik. T'ua mundësojë të zhvilluarit e mendimit kritik dhe të realizimit të leximit kritik të literaturës, të përvetësuarit e njohurive dhe fitimit e aftësive të mjaftueshme për të shkruar në mënyrë akademike, të vendosurit e tezës brenda tekstit argumentativ, të analizës dhe të vlerësimit të fuqisë së argumentit të shkruar, të të kuptuarit e koncepteve themelore të hulumtimit, të realizuarit e diskutimit retorik gjatë procesit të të shkruarit.

SHKATHTËSITË E MËSIMIT AKADEMIK

Shkathtësitë e mësimit akademik është në funksion të përmirësimit të aftësisë për të mësuar si dhe për të ruajtur njohuritë, ashtu që me zhvillim të shkathtësive të mira të studimit të rritet besimi, kompetenca dhe vetëvlerësimi. Në kurs përfshin çështje të shkathtësive si: strategjitë për mësimitnxënie të suksesshme, mjetet që ndihmojnë kujtesën, teknika të të mësuarit, këshilla për fusha të ndryshme/shprehitë e mira të studimit, teknikat e të lexuarit për të kuptuarit e saktë të tekstit, strategjitë për të dëgjuarit aktiv dhe mbajtjen e shënimeve, strategjitë për hulumtim dhe evidentim të burimeve, strategjitë për planifikimin dhe menaxhimin efektiv të kohës, strategjitë për menaxhim të ankthit dhe stresit para provimit.

VENDIMMARRJE BAZUAR NË DËSHMI

Qëllimi i kursit është që studentët të kuptojnë përmirësimin e cilësisë së vendimmarrjes në shkollë përmes përdorimit të dëshmive nga burime të shumta si: të dhënat të shkollës, analizat e ndryshme të sistemit të arsimit që janë në dispozicion si dhe karakteristikat sociale dhe ekonomike të

nxënësve të shkollës dhe komunitetit, dhe vleresimet e ndryshme kombtare dhe ndërkombtare. Pra, ky kurs merr një qasje të bazuar në problematika dhe raste reale të bazuara në kontekstin shkollë.

METODAT E HULUMTIMIT KUALITATIV

Qëllimi i kursit është që studentët të kuptojnë konceptin dhe qëllimin e hulumtimeve cilësore si dhe të kuptojnë dizajnet e ndryshme të hulumtimeve që zbatohen në hulumtimet cilësore (si etnografia, fenomenologjia, teoria e bazuar, studime rasti etj.) Kursi ka fokus teorik dhe aplikativ. Kursi do të shtjelloj metodologjinë kualitative si qasje interpretative duke u fokusuar në formulimin e problem që kërkojnë qasjen kualitative të hulumtimit, zhvillimin dhe përdorimin e teorisë, mbledhjen dhe analizën e të dhënave si dhe raportimin e hulumtimeve kualitative. Studentët do të kenë mundësinë të ekspozohen ndaj qasjeve të ndryshme të realizimit të një studimi kualitativ si dhe do të kenë mundësinë e analizës kritike të shembujve të artikujve të ofruar duke theksuar llojet e ndryshme të hulumtimeve cilësore në praktikë.

PRAKTIKA BASHKËKOHORE NË EDUKIMIN INKLUZIV

Kursi ofron njohuri të avansuara nga fusha e edukimit inkluziv. Në këtë lëndë trajtohen tema që kanë të bëjnë me përkufizimet bashkëkohore të inkluzionit, të drejtat e njeriut/fëmijës, filozofinë e edukimit inkluziv, format e inkluzionit në vende evropiane, mundësitë e krijimit të një shkolle dhe shoqërie inkluzive, etj.. Kursi ofron mundësi të debatimit të problemeve, të sfidave të inkluzionit në vende të ndryshme të botës duke i ndërlidhur me kontekstin kosovar. Ofrohen edhe mundësi të vlerësimit të situatës në institucionet arsimore dhe me gjërë në Kosovë dhe formave të implementimit të edukimit inkluziv.

PSIKOLOGJI E ZBATUAR NË MËSIMDHËNIE

Kursi ofron njohuri për të nxënë dhe punën psiko- edukative me fëmijët. Kursi do të trajtojë çështje mbi edukimin e fëmijëve që nga lindja deri në moshën shkollë, zbatimin e psikologjisë në studimin të nxënës, punës direkte me fëmijët, motivimit dhe çështjeve tjera, që ndërlidhen me procesin e edukimit si dhe aplikimin praktik të parimeve psikologjike në punën direkte me fëmijët, dhe i mundëson studentëve të ndërtojnë dhe rindërtojnë teoritë personale të të mësuarit përgjatë këtij kursi. Theks i veçantë do të vendoset tek të nxënës, motivimi, kreativiteti në klasë, dhe ndikimet që ka mjedisi tek sjellja e fëmijës. Nga këndvështrimi i teorisë së procesimit të informacionit, ku nxënësi është në qendër të vëmendjes, do të trajtohen edhe metodat psikologjike bashkëkohore mbi përpunimin e të dhënave lidhur me nxënien, rëndësia e njohurive paraprake, mënyra aktuale e të mësuarit dhe ndërlidhja mes tyre, si proces i suksesshëm për përvetësimin e njohurive dhe ruajtjen e tyre afatgjatë. Kursi poashtu trajton edhe aspektet e ndërtimit të raporteve të rëndësishme mes biologjisë dhe psikologjisë, për të arritur e shpjeguar më së miri sjelljen dhe kognicionin njerëzor; efektivitetin e stimujve të jashtëm në procesin e të mësuarit; temat që kanë të bëjnë me inetrësimin dhe përkushtimin e fëmijëve në të nxënë, natyrën e inteligjencës dhe kreativitetit; dallimet kulturore dhe etnike në të mësuarit, etj.

VLERËSIMI NË ARSIM

Qëllimi i kursit është të njihen studentët me parimet kryesore të procesit të vlerësimit me fokus të theksuar në vlerësimin e brendshëm (vlerësimi në klasë) dhe vlerësimin e jashtëm si dhe bazën filozofike të procesit të vlerësimit. Në lidhje me vlerësimin e brendshëm, kursi do të trajtojë shtjellimin e koncepteve si vlerësimi formativ (formues) dhe sumativ (përmbledhës), procesi dhe instrumentet e vlerësimit të besueshëm, transparent dhe që i shërben zhvillimit. Këto koncepte do

të shtjellohen nga këndvështrimi teorik i literaturës por edhe nga këndvështrimi praktik i kontekstit të sistemit shkollor në Kosovë nën zhvillimet e kurrikulës së bazuar në kompetenca. Ndërsa, në lidhje me vlerësimin e jashtëm, kursi do të ndihmojë studentët të njihen me qëllimet, të mirat dhe dobësitë e organizimit të vlerësimeve të jashtme në nivel Kosove (testi i maturës; testi i arritshmërisë, testi në klasën e 5-të) dhe në nivel ndërkombëtar (PISA, TIMMS, PIRLS).

HISTORI E EDUKIMIT KOMBËTAR

Kursi shtjellon trajektoren e zhvillimit historik të arsimit dhe të mendimit pedagogjik nga lashtësia deri në të kaluarën e afërt të popullit shqiptar. Historia e pedagogjisë kombëtare është dizajnuar që t'i përfshijë edhe të gjitha ngjarjet historike në fushën e arsimit, ngërthen zhvillimet shoqërore, përpjekjet për shkollë dhe arsimin shqip, ndikimet e shkollave të huaja në trevat shqiptare dhe jashtë tyre në të cilat u arsimuan shumë shqiptarë, zanafilla dhe zhvillimi i institucioneve të para kombëtare edukativo arsimore dhe personalitetet e veçanta kombëtare që lanë gjurmë në historinë e arsimit kombëtar e disa prej tyre edhe në kulturën dhe civilizimin evropian. Programi i këtij kursi fokusohet në një rrjedhë kronologjike duke filluar nga ilirët, mesjeta, humanistët, arsimit dhe mendimi pedagogjik shqiptar në shek. XVI-XVII, arsimit dhe mendimi pedagogjik në shek. XVIII deri në vitet '30 të shek XIX, arsimit dhe mendimi pedagogjik shqiptar nga vitet '30 të shek. XIX deri në vitin 1912, duke arritur deri te historiku i arsimit të lartë shqiptar.

ARSIMI NDËRKOMBËTAR DHE KRAHASUES

Ky kurs shërben si hyrje në të kuptuarit e zhvillimeve kryesore në arsimin ndërkombëtar. Kursi do të ekspozojë studentët ndaj sistemeve të mira të arsimit nëpër botë dhe shembujve të kontinenteve të ndryshme me fokus në lidhjet mes kulturës dhe arsimit (përfshirë mostra të modeleve të edukimit si ato aziatike, skandinave, të Evropës Perëndimore dhe anglo-saksone). Kursi do t'i ekspozojë studentët ndaj tendencave më të rëndësishme në fushën e arsimit ndërkombëtar në fushën e zhvillimit të profesionalizmit të mësimdhënies, zhvillimit të shkollave dhe funksionimit të sistemeve të arsimit. Kursi do të trajtojë edhe vlerësimet ndërkombëtare si PISA, TIMMS, PIRLS si dhe do të shqyrtojë implikimet që këto vlerësime kanë në politikbërje dhe zhvillim të arsimit. Përveç kësaj, moduli do të shqyrtojë zhvillimet e globalizimit dhe ato që inicohen nga akterët e mëdhenjë të arsimit si UNESCO, Banka Botërore dhe OECD dhe ndërlidhjen e tyre me zhvillimin e arsimit.

STATISTIKË DHE SPSS

Ky kurs është dizajnuar që të njihen studentët me konceptet themelore dhe metodat e ndryshme statistikore të cilat aplikohen për hulumtime shkencore pedagogjike. Në kurs studentët do të njihen me vlerat e ndryshme mesatare duke u aftësuar të bëjnë ndarjen e një serie ose shpërndarjen e ranguar në dy pjesë të njejta, duke vijuar me masat e shpërndarjes të cilat mundësojnë studim të mirëfillt të dukurive pedagogjike. Lënda e statistikës u mundëson studentëve të aftësohen të gjejnë pozitën e rasteve individuale të studimit në grupe. Në hulumtimet pedagogjike përdorim metoda të ndryshme jo parametrike të cilat janë të përfshira në përmbajtjen e kursit në fjalë, ku studentët do të kenë mundësinë fillimisht ti mësojnë dhe aftësohen ti gjejnë ato. Gjithashtu, ata do aftësohen të zbulojnë edhe marëdhëniet mes dukurive pedagogjike përmes korrelacionit, më pas trajtohen dhe analizat multivariate, anova, krostabulimet dhe duke bërë përmbylljen e lëndës me aftësim të studentëve për përcaktimin e madhësisë së grupeve representative.

MËSIMDHËNËSI HULUMTUES

Ky kurs fokusohet në zhvillimin e mësimdhënësve hulumtues si një formë unike e profesionit të mësimdhënies. Me anë të këtij kursi synohet që studentët të njihen me rolin e mësimdhënësve hulumtues, kompetencën e hulumtimit, ambientin dhe kulturën e hulumtimit, rolin e hulumtimit në zhvillim profesional të mësimdhënësve, ndikimin e hulumtimit në avancimin e bashkëpunimit kolegjial dhe krijimit të mi dhe kërkon nga ta sjelljen e shembujve praktik të hulumtimit që realizohen në shkolla. Pas përfundimit të këtij kursi, studentët do të jenë të aftë të angazhohen në përmirësimin e praktikave të tyre, nëpërmjet zhvillimit të projekteve hulumtuese në klasë dhe në institucionet arsimore, ku ata punojnë.

5. SPECIALIZIMI: Këshillimi Pedagogjik

5.1. Qëllimi i specializimit

Ky specializim përqendrohet kryesisht në përgatitjen e këshilltarëve pedagogjikë për sistemin arsimor dhe avancimin e profesionistëve në fushën e studimit arsimor. Specializimi synon të përgatisë ekspertë të këshillimit pedagogjik të cilët do të jenë në shërbim të ofrimit të këshillave profesionale për mësuesit, nxënësit, prindërit dhe të gjithë komunitetin arsimor. Programi është menduar për të diplomuarit në fushën e pedagogjisë, si dhe të diplomuarit e të gjitha profileve të tjera arsimore, përfshirë mësuesit në shërbim, të cilët synojnë të përparojnë drejt praktikimit të rolit të pedagogut ose avansimit në fushën e arsimit.

Programi synon të përgatisë studentët për të reflektuar në mënyrë kritike mbi problemet pedagogjike, për të zbatuar në mënyrë cilësore arritjet bashkëkohore në institucionet arsimore dhe për të kryer kërkime shkencore për të avancuar praktikatat aktuale pedagogjike në shërbim të politikave arsimore. Përndryshe, ky program është një program konsektiv, vazhdim i programit Pedagogji të nivelit BA.

5.2. Rezultatet e specializimit

Në fund të studimeve, të diplomuarit do të jenë në gjendje të:

- Zhvillojnë të kuptuarit kritik të teorisë dhe praktikës në fushën e shkencave arsimore.
- Interpretojnë specifikat e procesit arsimor në tërësi dhe në nivele specifike institucionale (parashkollë, fillore dhe të larta), në familje dhe forma të ndryshme të arsimit joformal;
- Analizojnë rrugën e zhvillimit të ideve pedagogjike dhe lidhin ato me trendet aktuale në arsimin bashkëkohor;
- Kryejnë kërkime në fushën e arsimit dhe marrin pjesë në zbatimin e projekteve;
- Analizojnë dhe rishikojnë politikën arsimore të bazuar në kërkime.
- Monitorojnë dhe këshillojnë mësuesit në shërbim në institucionet arsimore.
- Ndihmojnë në planifikimin dhe vlerësimin e punës edukative në shkolla ose kopshte.
- Mbështesin punën ekipore në hartimin dhe zbatimin e Planit Zhvillimor të Shkollës.
- Lehtësojnë zhvillimin profesional të mësuesve në shkollë duke organizuar trajnime, seminare, punëtori, etj.
- Zhvillojnë kërkime veprimi të bazuara në shkollë duke angazhuar mësues dhe duke marrë vendime të bazuara në të prova.
- Zhvillojnë strategji për komunikime më të mira me familjet dhe komunitetin.
- Demonstron aftësi në përgatitjen e Planeve Individuale të Edukimit për fëmijët me nevoja të veçanta.
- Zhvillojnë aftësi për të punuar si këshilltar shkollor për këshillimin e studentëve dhe prindërve, mbështetjen e studentëve kur përballen me sfida akademike, Udhëzojnë studentët në orientimin e karrierës.
- Mentorojnë dhe ndihmojnë mësuesit fillestarë në përgatitjen dhe planifikimin e metodologjisë mësimore.
- Promovojnë vlerat, besimet, qëndrimet mbi të cilat zhvillohet identiteti shoqëror dhe kombëtar bazuar në vlerat demokratike për arsimin dhe zhvillimin e qëndrueshëm në vend.

5.3. Programi studimor

Master i Shkencave të Edukimit					
Specializimi: Këshillimi Pedagogjik					
SEMESTRI III					ECTS
1	O	Teoritë e Këshillimit	2	2	6
2	O	Zhvillimi profesional i mësimeve	2	2	6
3	O	Mentorimi dhe vlerësimi i mësimeve	2	1	5
4	O	Menaxhimi i projekteve	2	1	5
5	Z	Vështirësitë në të nxënë	2	0	4
6	Z	Sigurimi i cilësisë në institucionet arsimore	2	0	4
7	Z	Zhvillimi i kurrikulave	2	0	4
	Z	Edukimi në fëmijërinë e hershme	2	0	4
SEMESTRI IV					
1	O	Praktika Pedagogjike	3	0	5
2	O	Seminar hulumtimi	2	0	5
3	O	Teza e masterit			20

5.4. Përshkrimet e kurseve

Përshkrimi për secilin kurs SPECIALIZIMI: KËSHILLIMI PEDAGOGJIK

TEORITË E KËSHILLIMIT

Kursi trajton teoritë më të njohura të këshillimit duke filluar teoritë psikodinamike, humaniste, bihevisoriste, kognitive, etj, që synojnë të shkathtësojnë studentët në të kuptuarit dhe shpjeguarit e sjelljes dhe kognicionit njerëzor. Kursi synon ndërtimin e njohurive për llojet e këshillimit sipas nevojave edukative dhe arsimore; dhe ndërtimin e shkathtësive të këshillimit të studentëve përmes trajtimit të metodave, teknikave dhe strategjive e efektive të mentorimit, monitorimit dhe këshillimit. Studentët reflektojnë për personalitetin e tyre si këshillues profesional dhe vetëdijësohen për rolin e tyre në mirëqenien e fëmijëve/adoleshentëve me të cilët punojnë. Në secilën javë mësimi trajtohet edhe studime konkrete rasti, që shtjellohen nga vet studentët, duke forcuar kështu tek studentët shkathtësitë reflektive, këshilluese, ndërvepruese dhe praktike për punën direkte me fëmijët/adoleshentët. Kursi trajton edhe sfidat më të shpeshta në punën këshilluese dhe metodat për tejkalimin e këtyre sfidave. Kursi elaboron përmbajtje nga këshillimi individual, grupor dhe ai në komunitet.

ZHVILLIMI PROFESIONAL I MËSIMDHËNËSVE

Kursi është përgatitur me synimin që studentët e nivelit master të arrijnë të kuptuarit e proceseve të të mësuarit nga ana e mësimdhënësve duke ndërlidhur këtë me kërkesat ndaj mësimdhënësve për profesionalizim të punës së mësimdhënësit. Kursi do të ofrojë pjesëmarrësve një mundësi për në shqyrtim mbi modelet e ndryshme të zhvillimit profesional dhe zgjedhjet që mund të bëjnë menaxherët e shkollave dhe sistemeve të arsimit në funksion të zhvillimit të një mekanizmi të qëndrueshëm të zhvillimit profesional të mësimdhënësve si një mjet për përgaditje profesionale të mësuesve. Kursi ofron mundësi për studentët që të kuptojnë kontekstin e zhvillimit profesional të mësimdhënësve në Kosovë dhe aspektet e organizimit të aktiviteteve të zhvillimit profesional.

MENTORIMI DHE VLERËSIMI I MËSIMDHËNËSVE

Sfida e reformimit të arsimit në vend, presioni institucional shkollor dhe ai shoqëror, fëmijëria dhe periudha e adoleshencës e bëjnë të nevojshëm mentorimin e mësimdhënësve të cilët kanë nevojë për ndihmesë shtesë nga një udhërrëfyes i kujdesshëm profesional që është në shërbim të tyre. Rrjedhimisht, monitorimi dhe vlerësimi sistematik i performancës së mësimdhënësve bëhen pjesë të pandara të procesit të reformës. Lënda ju ofron studentëve aspektet teorike dhe praktike të këtyre çështjeve me qëllim të përballjes me nevojat në rritje të mësimdhënësve për zhvillim profesional, duke u dhënë udhëzime për intervenim efektiv në përparimin e të gjithë nxënësve në shkollë.

MENAXHIMI I PROJEKTEVE

Kursi ka për fokus që studentët të njihen me teorinë dhe praktikën e hartimit dhe zhvillimit të projekteve. Kursi do të ndihmojë studentët të kuptojnë logjikën e të kuptuarit të sistemit arsimor në Kosovë dhe identifikimin e qështjeve që mund të shëndërrohen në projekte

zhvillimore në shkollë. Edhe pse kursi zbaton logjikën e projekteve të përgjithshme, kjo do të orientohet drejt projekteve zhvillimore në shkollë. Studentët do të kalojnë nëpër hapat dhe procedurat e zhvillimit të një projekti dhe do të kuptojnë edhe aspektet e tjera përcjellëse si monitorimi dhe vlerësimi i projekteve.

VËSHTIRËSITË NË TË NXËNË

Kjo lëndë është dizajnuar për të ofruar njohuri teorike dhe shkathtësi praktike lidhur me identifikimin e fëmijëve me vështirësi në të nxënë si dhe për t'u ndihmuar atyre në përmirësimin dhe përjetimin e suksesit përmes zbatimit të metodave efektive të intervenimit. Në këtë mënyrë do të bëhej e mundur përfshirja dhe pjesëmarrja e tyre në procesin mësimor. Edhe pse fëmijët dhe të rinjtë me vështirësi në të nxënë gjenden në çdo klasë, kjo gjendje shpesh neglizhohet në klasat e zakonshme ashtu që nevojat e tyre nuk adresohen fare. Prandaj, identifikimi si dhe trajtimi i fëmijëve me vështirësi në të nxënë do të jenë preokupimet kryesore të kësaj lënde.

SIGURIMI I CILËSISË NË INSTITUCIONET ARSIMORE

Kursi synon të përgatisë studentët të kuptojë zhvillimin dhe përmirësimin e praktikave të organizatës. Tematikat që do të mbulohen në këtë kurs janë: konceptet themelore të sigurimit dhe përmirësimin të cilësisë së organizatës, standardet e cilësisë, kultura organizative, planifikimi strategjik i shkollës, zhvillimi dhe planifikimi i metodave dhe mjeteve të vlerësimit të brendshëm të shkollës, kryerja e vlerësimit, analizimi i gjetjeve të vlerësimit dhe përdorimi i rezultateve për përmirësimin e praktikave të shkollës. Kursi po ashtu ekspozon studentët ndaj parimeve kryesore të sigurimit të cilësisë në nivelin individual dhe organizativ (duke theksuar aspektin e vlerësimit të brendshëm të shkollës) përmes faktorëve të rëndësishëm si: efektshëria, efikasiteti, relevanca dhe qëndrueshmëria. Në këtë kuptim merren për bazë vlerat dhe parimet e funksionimit të sistemit arsimor.

ZHVILLIMI I KURRIKULAVE

Kursi trajton dimenzionet dhe politikat që ndikojnë në formësimin e kurikulës. Kursi poashtu trajton orientimet dhe parimet bazë në hartimin, zbatimit, dhe vlerësimin e kurikulës. Kursi trajton nga perspektiva praktike procesin e hartimit, implementimit dhe vlerësimit të kurrikulave. Studentët do të ndërlihen me realitetin e procesit kurrikular në Kosovë.

EDUKIMI NË FËMIJËRINË E HERSHME

Gjate kursit do të shqyrtohet aspekti teorik dhe praktik i edukimit të fëmijëve në moshën e fëmijërisë së hershme, sipas teorive të ndryshme shkencore dhe nevojave të fëmijës. Roli i domosdoshëm dhe sfidues i edukatorit kompetent, rrugët e ndryshme të edukimit përgjatë historisë, si dhe programet e ndryshme të edukimit, janë çështje të cilat duhet kuptuar nga studenti. Analiza e njohurive, shprehive dhe shkathtësive, bindjeve e qëndrimeve të edukatorit në harmoni me nevojat dhe qëllimet e edukimit por edhe me vlerat e standartet e pranuar për edukim parashkollor në nivel kombëtar e ndërkombëtar, do sjellin mundësinë e krijimit të filozofisë personale për edukimin në fëmijërinë e hershme,

PRAKTIKA PEDAGOGJIKE

Ky kurs ka për qëllim praktikimin e njohurive dhe shkathtësive të përfituara nga kurset e tjera në ambient real në ndonjë institucion arsimor. Studentët do të qëndrojnë në Insitucione

arsimore për katër javë rradhazi, cdo ditë pune në orar të plotë ndërsa një herë në javë do të takohen në fakultet për të shkëmbyer përvojat dhe për të reflektuar praktikat që kanë vëzhguar ose zbatuar. Vëzhgimi dhe pjesëmarrja aktive e studentëve në jetën shkollore është e domosdoshme për të zhvilluar shkathtësitë në një ambient autentik. Studentët do të përdorin ditarin reflektiv personal duke dokumentuar cdo ditë të praktikës në IA. Studentët do të analizojnë dokumentacionin pedagogjik, planet mësimore të përgatitura nga mësimdhënësit, do të japin komente mbi ato plane dhe të gjitha do t'i ruajnë në portfolio. Do të mbajnë takime me nxënësit duke synuar njohjen e nevojave, vështirësive, interesave që mund të kenë. Gjithashtu, a ta mund të mbajnë edhe takime individuale me nxënës dhe prindër me qëllim të këshillimit për përkrahjen e nxënësve në të nxënë. Studentët duhet të marrin pjesë në cdo aktivitet që organizohet në shkollë, mledhje të prindërve, aktivitete kulturore apo me aktivitete të zhvillimit profesional të mësimdhënësve.

SEMINAR HULUMTIMI

Seminari i hulumtimit ka për qëllim të ofrojë mundësi studentëve që janë në proces të hartimit të projektpropozimeve apo në process të realizimit të hulumtimit që të avancojnë punën e tyre hulumtuese brenda programit. Seminari ofron mundësi për secilin student që në fillim të definoj një plan të punës për kursin dhe gjatë procesit të angazhohet me kolegë të tjerë në ofrimin dhe marrjen e komenteve kthyesë gjatë hapave kryesor që është duke ndjekur në proces. Roli i ligjëruesit është të menaxhojë procesin, të ofrojë komente kthyesë në punën e studentëve dhe të ofroje modele të hulumtimeve të ndryshme me qëllim që të ndihmojë studentët në process. Kursi trajton hapat e planifikimit dhe realizimit të hulumtimit si dhe hartimin e abstrakteve apo edhe raporteve të ndryshme të hulumtimit.

TEZA E MASTERIT

Tema e masterit përmban 20 ECTS dhe paraqet pjesën përfundimtare të Programit Master. Rregullorja e studimeve Master rregullon pikat e përgjithshme të procedurave dhe rregullave të realizimit të punimit përfundimtar – Tezës së masterit. Për shkrimin e temës duhet të zbatohen këto kritere:

1. Tema duhet të ketë 15, 000 – 20, 000 fjalë, në fontin 12, Times Neë Roman.
2. Referencat dhe citimi duhet të bëhen sipas standardit të APA-s (American Psychological Association).
3. Tema duhet të demonstrojë aftësinë e studentit për të zbatuar metodat dhe teoritë e hulumtimit shkencor në profilin e caktuar.
4. Tema duhet të demonstrojë aftësitë e studentit për të reflektuar dhe për të bërë punë hulumtuese në fushën përkatëse.
5. Tema duhet të demonstrojë njohuritë, shkathtësitë teorike dhe analitike të studentit, për të treguar familjarizimin e tij/saj me terminologjinë, aspektet dhe zhvillimet në fushën përkatëse.
6. Temën e punimit e zgjedh vetë studenti në konsultim me personelin akademik të fakultetit, e cila më pas duhet të aprovohet nga Këshilli i Fakultetit përmes departamentit apo kolegjiutit varësisht si përcaktohet me aktet që rregullojnë këtë fushë. Kur studentit regjistrohet 13 për të shkruar temën, duhet t'i caktohet edhe afati i përfundimit të saj, ndërsa studentët inkurajohen të nisin diskutimet me personelin akademik për temën para semestrit të tretë.

7. Tema e zgjedhur duhet të jetë e ndërlidhur me programin e studimit si dhe relevante për fushat prioritare hulumtuese të Fakultetit dhe për zhvillimin e sistemit shkollor në vend.
8. Përmbajtja akademike dhe aftësitë shprehëse të studentit duhet të jenë në harmoni me rregullat e drejtshkrimit.
9. Temat e shkruara në gjuhën shqipe duhet të kenë të shkruar përmbledhjen edhe në gjuhën angleze, e nëse tema shkruhet në gjuhën angleze, përmbledhja duhet të jetë e shkruar edhe në gjuhën shqipe.
10. Tema duhet të vlerësohet nga komisioni vlerësues më së shumti për dy muaj nga dorëzimi i dorëshkrimit nga kandidati. Pas vlerësimit, pason prezantimi me gojë i temës, ku fillimisht paraqitet vlerësimi nga komisioni vlerësues dhe pastaj prezantimi nga kandidati. Hollësitë e mëtutjeshme rreth temës së masterit si dhe formati i punimit të temës do të specifikohen në Doracakun përkatës, ndërsa procedurat dhe kriteret shtesë përcaktohen në rregulloren përkatëse të studimeve Master në Fakultetin e Edukimit dhe në rregulloret e tjera në fuqi në Universitetin e Prishtinës.

6. SPECIALIZIMI: Edukimi Inkluziv

6.1 Qëllimi i Specializimit

Ky specializim përqendrohet në avancimin e praktikave mësimore në sistemin shkollor drejt zbatimit të qasjeve gjithëpërfshirëse dhe cilësore për të gjithë nxënësit, pavarësisht nga nevojat dhe kërkesat specifike arsimore. Ky specializim ofron mundësi që studentët të bëhen të aftë në kuptimin teorik dhe zbatimin praktik të arsimit gjithëpërfshirës. Specializimi ofrohet për mësuesit që punojnë në klasa të rregullta me nxënës, si dhe mësuesit mbështetës ose mësuesit që punojnë në qendrat e burimeve (ish-shkollat speciale). Të gjithë të diplomuarit nga programet pedagogjike, parashkollore dhe fillore si dhe të gjitha programet e tjera arsimore (lëndore) mund të regjistrohen në program.

6.2. Rezultatet e specializimit

Në fund të studimeve, të diplomuarit do të jenë në gjendje të:

- Rishikojnë, analizojnë dhe gjykojnë në mënyrë kritike nevojat dhe aftësitë e veçanta të fëmijëve, duke marrë parasysh nevojat dhe sfondin e nxënësve,
- Promovojnë një mjedis të mirë të të mësuarit për të gjithë nxënësit dhe promovojnë marrëdhënie positive individuale dhe me klasën në tërësi,
- Zhvillojnë vetëdije kritike për të qenë fasilitues gjithëpërfshirës, që mbështetë çështjet specifike gjithëpërfshirëse, si për shembull, nevojat për arsim special, fëmijët e talentuar, dallimet gjinore, dallimet kulturore etj .; identifikim të bazuar në kompetenca, në kontekste të ndryshme,
- Zhvillojnë mirëkuptim të avancuar dhe përgjigje kritike për dimensionet teorike, metodologjitë, praktikat dhe teknologjitë në proceset gjithëpërfshirëse, në mënyrë që të sjellin risi në kontekstin arsimor dhe normativ, ku veprojnë mësuesit dhe shkollat,
- Monitorojnë dhe vlerësojnë ndërhyrjet arsimore, proceset gjithëpërfshirëse dhe praktikën pedagogjike përgjatë analizave dhe aktiviteteve shkollore.

- Demonstronjë përgjegjësi personale ndaj zhvillimit të vet profesional, duke reflektuar në mënyrë kritike në lidhje me përvojën personale, nevojat institucionale dhe politikat kombëtare.
- Shprehin mirëkuptim dhe aftësi të përparuara për të bashkëvepruar me dinamikat familjare dhe për të zbuluar modalitete gjithëpërfshirëse dhe bashkëpunuese me familjen, komunitetet dhe rrjetin e shërbimeve sociale, arsimore dhe shëndetësore
- Tregojnë njohuri dhe aftësi didaktike-pedagogjike për të promovuar të nxënit e mundshëm të studentëve gjatë procesit gjithëpërfshirës në klasë dhe menaxhimin e grupit të integruar të klasës
- Demonstronjë gatishmëri dhe aftësi për të hulumtuar në lidhje me arsimin në shkolla dhe mjedise të tjera
- Demonstronjë aftësi pedagogjike në zhvillimin e projekteve arsimore posaçërisht të Planeve Individuale të Arsimit

6.3. Programi studimor

Master i Shkencave të Edukimit Specializimi: Edukimi Inkluziv					
SEMESTRI III					ECTS
1	O	Zhvillimi atipik	3	0	5
2	O	Vështirësitë në të nxënë	2	2	6
3	O	Vështirësitë në të folur	2	2	6
4	O	Laboratori pedagogjik	0	3	5
5	Z	Menaxhimi i klasës inkluzive	2	0	4
6	Z	Mësimdhënia e diferencuar dhe Plani individual i edukimit (PIE)	2	0	4
7	Z	Bashkëpunimi midis familjes, institucioneve dhe ekspertëve	2	0	4
8	Z	Identifikimi dhe intervenimi i hershëm	2	0	4
	9Z	Puna me grupe të marxhinalizuara	2	0	4
SEMESTRI IV					
1	O	Praktika Pedagogjike	3	0	5
2	O	Seminar hulumtimi	2	0	5
3	O	Teza e masterit			20

6.4. Përshkrimet e kurseve

Përshkrimi për secalin kurs SPECIALIZIMI: Edukimi Inkluziv

VËSHTIRËSITË NË TË NXËNË

Kjo lëndë është dizajnuar për të ofruar njohuri teorike dhe shkathtësi praktike lidhur me identifikimin e fëmijëve me vështirësi në të nxënë si dhe për t'u ndihmuar atyre në përmirësimin dhe përjetimin e suksesit përmes zbatimit të metodave efektive të intervenimit. Në këtë mënyrë do të bëhej e mundur përfshirja dhe pjesëmarrja e tyre në procesin mësimor. Edhe pse fëmijët dhe të rinjtë me vështirësi në të nxënë gjenden në çdo klasë, kjo gjendje shpesh neglizhohet në klasat e zakonshme ashtu që nevojat e tyre nuk adresohen fare. Prandaj, identifikimi si dhe trajtimi i fëmijëve me vështirësi në të nxënë do të jenë preokupimet kryesore të kësaj lënde.

VËSHTIRËSITË NË TË FOLUR

Kursi ka të bëjë me vështirësitë në të folur, përkatësisht me: belbëzimin, dizartrinë, clateringun, çrregullimet e të artikuluarit dhe fonologjike, çrregullimet gjuhësore të fëmijët, afazionin, apraksinë e të folurit, çarjen e qiellzës, të folurit e fëmijëve me retardim mental, dëmtime në të dëgjuarit, si dhe çrregullime të zërit; Ndikimi i vështirësive në të folur në performancën akademike, psikologjike dhe sociale të fëmijëve; Njohuritë mbi metodat dhe instrumentet e ndryshme që ndërliken me vëzhgimin si teknikë për identifikimin e nevojave të fëmijëve me vështirësi në të folur.

ZHVILLIMI ATIPIK

Zhvillimi atipik nënkupton zhvillimin që nuk rrjedh sipas standardeve tipike (normale). Kursi përmban konceptet bazike mbi zhvillimin në fëmijëri dhe adoleshencë, vështirësitë në zhvillim dhe zhvillimin e përparuar (dhuntinë, talentet), si dhe çrregullimet që mund të paraqiten gjatë zhvillimit të një fëmije/adoleshenti. Kursi fokusohet në aftësimin teorik dhe praktik të studentëve për të njohur/kuptuar më mirë zhvillimin e fëmijës/adoleshentit në aspektin fizik, motorik, mendor, emocional dhe social; si dhe trajton analizën e natyrës, origjinës, rrjedhjes së zhvillimit dhe trajtimin/ndërhyrjen në zhvillimin atipik përgjatë fëmijërisë deri në adoleshencë. Kursi trajton vështirësitë biheviorale, emocionale e sociale, si dhe vështirësitë në zhvillimet motorike, shqisore dhe kognitive. Kursi trajton çrregullimet më të shpeshta në të mësuar, ato sociale, autizmin, ADHD-në, çrregullimet emocionale dhe të tjera. Në vecanti, kursi trajton edhe punën me fëmijët e talentuar dhe gjenial.

LABORATORI PEDAGOGJIK

Laboratori pedagogjik është kursi në të cilën studentët praktikisht testojnë njohuritë e fituara në kurset tjera në këtë program. Studentët e përfshirë në këtë program, e para, do të jenë kompetentë për të përfshirë në proces mësimor fëmijët/ nxënësit me nevoja të veçanta; ata do të mësojnë për të zhvilluar tipare pozitive të diferencave, të punojnë për të gjeneruar kualitetet personale dhe të krijojnë një klimë të zgjeruar të bashkëpunimit në mes mësimeve të klasës dhe asistentit të mësimeve. Ushtrimet/ trajnimet në laborator organizohen në fushat psiko-pedagogjike, metodologjike e didaktike, sociologjike-antropologjike dhe digjitale. Përmes projekteve praktike individuale dhe grupore, lojës në role dhe testimit të njohurive në praktikë,

studentët shkathtësohet në fushën e komunikimit- me fëmijë, prindër dhe mësimdhënës, vlerësimin të fëmijëve, aplikimit të planit individual të arsimit, promovimit të edukimit inkluziv, etj.

MENAXHIMI I KLASËS INKLUZIVE

Kursi është dizajnuar në mënyrë që studentët të kuptojnë domethënien e klasës inkluzive dhe adresimin e udhëzimeve relevante për një funksionim të efektshëm të klasës inkluzive. Në këtë kurs trajtohen tema që i referohen diversiteteve të nxënësve në klasë, krijimin e klasës në mënyrë që të gjithë nxënësit të ndjehen të mirëseardhur pavarësisht kombit, gjuhës, gjinisë apo diversiteteve të ndryshme si pasojë e dëmtimeve të natyrave të ndryshme fizike, psikike e emocionale dhe sociale. Gjithashtu, ofrohen edhe modele për zbatim të suksesshëm të praktikave të mira në një klasë inkluzive duke përfshirë edhe menaxhimin e sjelljes dhe të disiplinës në klasë.

MËSIMDHËNIA E DIFERENCUAR DHE PLANI INDIVIDUAL I EDUKIMIT

Njëra ndër sfidat me rëndësi në mësimdhënien e sotme është aftësia për t'u përgjigjur në mënyrë pozitive dhe proaktive ndaj dallimeve ndërmjet nxënësve, pra ndaj diversitetit në klasë. Prandaj, përmes kësaj lënde do të adresohen çështjet e përmendura duke vënë theksin në mësimdhënien e diferencuar ose adaptive dhe në planin, përkatësisht programin e individualizuar për ata nxënës të cilët janë në rrezik për të dështuar në shkollimin e tyre. Mësimdhënia e diferencuar përcaktohet si një punë mësimore e cila përshtatet mbi bazën e karakteristikave dhe nevojave individuale të nxënësve. Të dhënat tregojnë se nëse zbatohet si duhet, mësimdhënia e diferencuar mund të ketë ndikim në përmirësimin e rezultateve të të nxënësve.

BASHKËPUNIMI MIDIS FAMILJES, INSTITUCIONEVE DHE EKSPERTËVE

Përmbajtja e shkurtër Kujdesi arsimor për personat me nevoja të veçanta dhe familjen e tij - gjithëpërfshirja sociale-punuese; Hyrja e personit me nevoja të veçanta në rrjetin social, mund të sjellë edhe burime të cilat është në gjendje ti zbatojë dhe mund të ofrojë për komunitetin dhe të gjithë të tjerët të përfshirë në rrjetin social; Analizimi i ligjeve më të rëndësishme për përfshirjen sociale të njerëzve me nevoja të veçanta si dhe paraqitja e "praktikave më të mira" të cilat dëshmojnë përfshirjen e personit me nevoja të veçanta.

IDENTIFIKIMI DHE INTERVENIMI I HERSHËM

Kursi përgadit studentët për implikimet e teorive dhe praktikave të zhvillimit të fëmijëve në interventimet e hershme, me qëllim për t'i aftësuar studentët t'i zbatojnë njohuritë në ndërveprimin që kanë me fëmijët. Prezentohen dhe integrohen vështirësitë specifike në zhvillim kognitiv, gjuhësor, perceptiv, motorik, personal dhe social të fëmijëve nga fëmijëria deri në adoleshencë, si dhe faktorët e rrezikur dhe faktorët mbrojtës. Eksplorohehen caqet sistematike dhe familjare, dhe trajtohen raste studimore në çdo orë mësimi. Studentët shkathtësohen të identifikojnë vështirësitë/pengesat në zhvillim, të identifikojnë origjinën e tyre dhe faktorët ndikues, dhe të dizajnojnë/zbatojnë aktivitete bazike intervenuese me fëmijët. Kursi synon të zhvillojë të menduarit kritik të studentëve lidhur me kornizat teorike të procesimit të informacioneve bihejvioriste, social- kognitive dhe ekologjike dhe aplikimin e tyre në edukimin inkluziv.

PUNA ME GRUPE TË MARGJINALIZUARA

Kursi është multi-disciplinar dhe ngritet mbi rëndësinë e aftësisë të studentëve për mbrojtjen dhe mirëqenien e fëmijëve, në mënyrë që këto njohuri të zbatohen në punën me fëmijët/adoleshentët. Kursi përgatit studentët për të punuar me fëmijët që vijnë nga kontekstet e ndryshme sociale dhe jetësore- fëmijët që jetojnë në varfëri, fëmijët- në konflikt me ligjin, fëmijët abuzues substancash psiko-aktive, fëmijët pa kujdes prindëror, etj. Identifikimi i hershëm dhe intervenimi mbrojnë fëmijët nga situatat e rrezikshme të cilave mund të ekspozohen si rezultat i keqtrajtimit. Kursi fillimisht shtjellon instrumentet ndërkombëtare dhe kombëtare për mbrojtjen e fëmijëve. Më tej, kursi aftëson studentët për të identifikuar shenjat dhe simptomat e katër llojeve të ndryshme të keqtrajtimit apo ekspozimit ndaj dhunës dhe keqtrajtimit, efektet që kanë këto në zhvillimin dhe të mësuarit e fëmijës, metodat e punës me fëmijët që nuk kanë fatin të kenë një fëmijëri të lumtur, si dhe i përgatit ata për ballafaqimin me situatat e keqtrajtimit në punën e tyre direkte me fëmijët.

PRAKTIKA PEDAGOGJIKE

Qëllimi parësor i komponentit të mësimit praktik është që studentëve të masterit t'u ofrohen mundësitë për të zhvilluar shkathtësitë për disenjimin dhe realizimin e mësimit efektiv në klasë gjithëpërfshirëse. Përmes praktikës studentët do të kuptojnë më mirë rolet dhe përgjegjësitë e mësimit brenda kulturës së shkollës. Komponenti i mësimit praktik do të përfshijë edhe kohën e kaluar në ligjëratat në aktivitete mësimi, edhe kohën e kaluar në klasa të shkollave. Mësimi praktik përfshin dy komponentë të ndarë, por të lidhur ngushtë:

1) Mësimin praktik në fakultet, i cili ka tri qëllime primare: - t'u ofrojë studentëve përgatitjen që u duhet atyre për të qenë të suksesshëm në klasa gjithëpërfshirëse; - t'u ofrojë studentëve mundësi të njohin dhe zhvillojnë shkathtësi, qoftë si edukatorë, mësimit në nivelin e pedagogë në institucione parashkollore, klasa parafillore, shkolla të niveleve të ndryshme, qendra burimore, dhoma burimore dhe institucione të tjera edukative e arsimore; - t'u ofrojë atyre kohë dhe strukturë për reflektim dhe diskutim për ta mundësuar nxënien nga koha që kanë kaluar në klasë.

2) Mësimi praktik në institucione parashkollore dhe shkolla synon që studentët të zhvillojnë njohuritë, aftësitë dhe qëndrimet e caktuara për të qenë edukatorë, mësimit në nivelin e shkollës fillore, të mesme të ulët dhe/ose të lartë dhe pedagogë, qoftë në rolin e pedagogut të shkollës, qoftë në rolin e mësimit mbështetës, intenerar, etj., me qëllim të krijimit të një ambienti gjithëpërfshirës fizik, social e pedagogjik. Përderisa mësimi praktik në fakultet realizohet nën mbikëqyrjen e personelit akademik të fakultetit, pjesa e mësimit praktik në shkolla realizohet nën mbikëqyrjen e mësimit mentorë të certifikuar nga Fakulteti i Edukimit. Kjo do të mundësojë edhe një ndërlidhje me laboratorët, që do t'u mundësojë studentëve të zhvillohen bashkërisht me mësimit mentorë apo mësimit të vlerësuar, të cilët posedojnë shkathtësi të menaxhimit të ushtrimeve dhe situatave autentike e simulative në ambientet e Fakultetit të Edukimit.

SEMINAR HULUMTIMI

Seminari i hulumtimit ka për qëllim të ofrojë mundësi studentëve që janë në proces të hartimit të projektpropozimeve apo në proces të realizimit të hulumtimit që të avancojnë punën e tyre hulumtuese brenda programit. Seminari ofron mundësi për secilin student që në fillim të definoj

një plan të punës për kursin dhe gjatë procesit të angazhohet me kolegë të tjerë në ofrimin dhe marrjen e komenteve kthyesë gjatë hapave kryesor që është duke ndjekur në proces. Roli i ligjëruesit është të menaxhojë procesin, të ofrojë komente kthyesë në punën e studentëve dhe të ofrojë modele të hulumtimeve të ndryshme me qëllim që të ndihmojë studentët në proces. Kursi trajton hapat e planifikimit dhe realizimit të hulumtimit si dhe hartimin e abstrakteve apo edhe raporteve të ndryshme të hulumtimit.

TEZA E MASTERIT

Tema e masterit përmban 20 ECTS dhe paraqet pjesën përfundimtare të Programit Master. Rregullorja e studimeve Master rregullon pikat e përgjithshme të procedurave dhe rregullave të realizimit të punimit përfundimtar – Tezës së masterit. Për shkrimin e temës duhet të zbatohen këto kritere:

1. Tema duhet të ketë 15, 000 – 20, 000 fjalë, në fontin 12, Times Neë Roman.
2. Referencat dhe citimi duhet të bëhen sipas standardit të APA-s (American Psychological Association).
3. Tema duhet të demonstrojë aftësinë e studentit për të zbatuar metodat dhe teoritë e hulumtimit shkencor në profilin e caktuar.
4. Tema duhet të demonstrojë aftësitë e studentit për të reflektuar dhe për të bërë punë hulumtuese në fushën përkatëse.
5. Tema duhet të demonstrojë njohuritë, shkathtësitë teorike dhe analitike të studentit, për të treguar familjarizimin e tij/saj me terminologjinë, aspektet dhe zhvillimet në fushën përkatëse.
6. Temën e punimit e zgjedh vetë studenti në konsultim me personelin akademik të fakultetit, e cila më pas duhet të aprovohet nga Këshilli i Fakultetit përmes departamentit apo kolegjiut varësisht si përcaktohet me aktet që rregullojnë këtë fushë. Kur studentit regjistrohet 13 për të shkruar temën, duhet t'i caktohet edhe afati i përfundimit të saj, ndërsa studentët inkurajohen të nisin diskutimet me personelin akademik për temën para semestrit të tretë.
7. Tema e zgjedhur duhet të jetë e ndërlidhur me programin e studimit si dhe relevante për fushat prioritare hulumtuese të Fakultetit dhe për zhvillimin e sistemit shkollor në vend.
8. Përmbajtja akademike dhe aftësitë shprehëse të studentit duhet të jenë në harmoni me rregullat e drejtshkrimit.
9. Temat e shkruara në gjuhën shqipe duhet të kenë të shkruar përmbledhjen edhe në gjuhën angleze, e nëse tema shkruhet në gjuhën angleze, përmbledhja duhet të jetë e shkruar edhe në gjuhën shqipe.
10. Tema duhet të vlerësohet nga komisioni vlerësues më së shumti për dy muaj nga dorëzimi i dorëshkrimit nga kandidati. Pas vlerësimit, pason prezantimi me gojë i temës, ku fillimisht paraqitet vlerësimi nga komisioni vlerësues dhe pastaj prezantimi nga kandidati. Hollësitë e mëtutjeshme rreth temës së masterit si dhe 24ormat ii punimit të temës do të specifikohen në Doracakun përkatës, ndërsa procedurat dhe kriteret shtesë përcaktohen në rregulloren përkatëse të studimeve Master në Fakultetin e Edukimit dhe në rregulloret e tjera në fuqi në Universitetin e Prishtinës.

7. SPECIALIZIMI: Udhëheqje në Arsim

7.1. Qëllimi i Specializimit

Ky specializim i dedikohet drejtuesve të shkollave dhe atyre që aspirojnë një karrierë menaxheriale në sistemin shkollor me qëllim zhvillimin e aftësive të menaxhimit të institucioneve arsimore dhe zhvillimin e sistemit arsimor. Ky specializim ofrohet gjithashtu për të trajnuar zyrtarë të administratës arsimore, si dhe studiues të politikave arsimore. Në këtë specializim mund të regjistrohen të gjithë të diplomuarit nga nivelet arsimore (pedagogji, parashkollor, fillor dhe të gjitha profilet arsimore të lëndëve).

Ky program është hartuar në bazë të kësaj kornize duke marrë parasysh elementet e mëposhtëm: Trendet moderne të zhvillimit dhe përmirësimit të shkollës si një organizatë për sa i përket rolit të administratës dhe udhëheqjes në këtë proces; Strukturat aktuale dhe organizimin e përgatitjes së mësuesve në Universitet; Zhvillimet e fundit në përgatitjen e mësuesve, administratorëve dhe drejtuesve në nivelin master në Evropë; Cilësinë e përgatitjes së mësuesve dhe drejtorëve në shkollat në Kosovë në të kaluarën dhe tani; Kontekstin dhe sfidat e drejtorëve në shkollat e Kosovës; Kontekstin dhe sfidat e sistemit arsimor në përgjithësi në Kosovë si dhe kërkesat e sistemit për trajnim shtesë të menaxherëve dhe drejtuesve në institucionet arsimore universitare dhe nevoja për aftësi shtesë për zyrtarët e administratës.

7.2. Rezultatet e specializimit

Në fund të studimeve, të diplomuarit do të jenë në gjendje të:

- Zhvillojnë aftësitë dhe avancojnë të kuptuarit e përmbajtjes dhe zbatojnë praktikat në procedurat moderne të qeverisjes dhe menaxhimit
- Zhvillojnë aftësitë për të zbatuar politikat për qeverisjen dhe menaxhimin e institucioneve arsimore dhe programet për veprimtari të përparuara mësimore;
- Planifikojnë aktivitetet shkollore, planifikimin afatgjatë, planifikimin afatmesëm dhe operativ (vjetor), planin e bashkëpunimit me strukturën e shkollës (Këshilli i shkollës, këshilli i prindërve, këshilli i nxënësve, këshilli profesional) si dhe bashkëpunimin me komunitetin.
- Zhvillojnë aftësitë për konsultim, analizë dhe zbatim të kërkesave që rrjedhin nga legjislacioni arsimor;
- Zhvillojnë aftësitë për krijimin e një mjedisi mundësues për mësimdhënie dhe mësimnxënie të përparuar dhe të bazuar në dokumente të vlefshme, standarde dhe kurrikulë zyrtare;
- Zhvillojnë aftësitë sistematike të udhëheqjes institucionale dhe menaxhim të aktiviteteve të përditshme, çështje specifike të mësimdhënies, komunikimit dhe politikës që burojnë nga dokumentet e të drejtave universale, gjithëpërfshirjen, barazinë gjinore, etj.
- Demonstrojnë aftësi për përcaktimin e prioriteteve sipas rëndësisë dhe urgjencës;
- Demonstrojnë një kuptim të zbatimit të stileve të ndryshme të udhëheqjes në kontekstin e menaxhimit të shkollës;
- Demonstrojnë aftësi për të eksploruar problemet e zhvillimit të shkollës si organizatë dhe sistemit arsimor në përgjithësi;
- Demonstrojnë aftësinë për të kuptuar funksionimin e shkollës në kontekstin e sistemit arsimor në Kosovë dhe politikave të tjera arsimore të zbatuara;
- Demonstrojnë aftësinë për të komunikuar në mënyrë efektive me të gjithë palët e interesuara për zbatimin e Kornizës së Kurrikulës së Kosovës dhe dokumenteve tjera kurrikulare në praktikë;
- Analizojnë procesin e zbatimit të kurrikulës në praktikë, si dhe rezultateve të të nxënësve në periudhat e vlerësimit;
- Ridrejtojnë performancën e përgjithshme të mësuesve sipas fushave, bazuar në rezultatet e vlerësimit të brendshëm dhe të jashtëm;

7.3. Programi studimor

Master i Shkencave të Edukimit					
Specializimi: Udhëheqje në Arsim					
SEMESTRI III					ECTS
1	O	Teoritë dhe stilet e menaxhimit	3	0	5
2	O	Menaxhimi i institucioneve arsimore	3	1	6
3	O	Ndryshimet në arsim	3	1	6
4	O	Menaxhimi i projekteve	2	1	5
5	Z	Planifikimi në arsim	2	0	4
6	Z	Menaxhimi i financave në Arsim	2	0	4
7	Z	Sigurimi i cilësisë në institucionet arsimore	2	0	4
8	Z	Zhvillimi profesional i mësuesve	2	0	4
SEMESTRI IV					
1	O	Praktika Pedagogjike	3	0	5
2	O	Seminar hulumtimi	2	0	5
3	O	Teza e masterit			20

7.4. Përshkrimet e kurseve

Përshkrimi për secalin kurs **SPECIALIZIMI: Udhëheqje në Arsim**

MENAXHIMI I INSTITUCIONEVE ARSIMORE

Me anë të këtij kursi synohet që studentët të njihen me metoda bashkëkohore të menaxhimit të institucioneve arsimore dhe t'i shfrytëzojnë ato në punën e tyre. Temat që do të mbulohen në këtë kurs janë: konceptet e administrimit dhe menaxhimit në arsim, planifikimi dhe llogaridhënia, teknikat dhe strategjitë mbikëqyrëse, menaxhimi i burimeve njerëzore dhe financave, teknikat e komunikimit dhe dinamika e grupit, dhe vendimmarrja e bazuar në të dhëna (evidence-based), etj. Meqë planifikimi bashkëkohor realizohet në bashkëpunim me akterë të tjerë, puna e studentëve gjatë këtij kursi organizohet në grupe, ashtu që krahas njohurive për planifikim të fitohen edhe shprehje të komunikimit, raportimit, dhe të bashkëpunimit me të tjerët.

TEORITË DHE STILET E MENAXHIMIT

Në këtë kurs do të shqyrtohen teoritë dhe praktikat moderne të menaxhimit dhe udhëheqjes në arsim. Temat që do të mbulohen në këtë kurs janë: Teoritë menaxhimit dhe stilet e udhëheqjes, roli i udhëheqjes (sfidat dhe perspektivat), motivimi, karakteristikat e udhëheqësve efektivë, praktikat innovative, ndërtimi i vizionit të përbashkët, etj. Çështjet tjera që trajton ky kurs kanë të bëjnë me të kuptuarit e rolit të udhëheqësit për krijimin e kushteve dhe mjedisit të përshtatshëm për ngritjen e cilësisë së mësimdhënies dhe mësimnxënies, si dhe zhvillimit organizativ.

NDRYSHIMET NË ARSIM

Ky kurs ka për synim që studentët të njihen me konceptet dhe proceset e ndryshimeve në arsim. Secili sistem i arsimit është në baza të rregullta i përfshirë në procesin e ndryshimeve dhe në këtë kontekst ndryshimet në arsim shihen si proces dhe jo një pikë e caktuar e synuar. Në anën tjetër secili punonjës i arsimit ndërlidhet me ndryshimet në arsim dhe ka një rol dhe përgjegjësi në zhvillimin e cilësisë së arsimit varësisht nga konteksti dhe rrethanat në të cilat funksionon ai/ajo. Të kuptuarit e ndryshimit në arsim është një proces mjaft kompleks dhe mënyra si ne si individë sillemi, mënyra si menaxhohet institucioni shkollor dhe mënyra si planifikohet dhe menaxhohet sistemi i arsimit janë esenciale por edhe koherenca midis këtyre niveleve është thelbësore për menaxhimin e ndryshimeve drejt gjendjes së dëshiruar. Fokusi i veçantë i kursit është kuptohet reforma shkollore në Kosovë nga e kaluara dhe e tashmja.

MENAXHIMI I PROJEKTEVE

Kursi ka për fokus që studentët të njihen me teorinë dhe praktikën e hartimit dhe zhvillimit të projekteve. Kursi do të ndihmojë studentët të kuptojnë logjikën e të kuptuarit të sistemit arsimor në Kosovë dhe identifikimin e qështjeve që mund të shëndërrohen në projekte zhvillimore në shkollë. Edhe pse kursi zbaton logjikën e projekteve të përgjithshme, kjo do të orientohet drejt projekteve zhvillimore në shkollë. Studentët do të kalojnë nëpër hapat dhe procedurat e zhvillimit të një projekti dhe do të kuptojnë edhe aspektet e tjera përcjellëse si monitorimi dhe vlerësimi i projekteve.

PLANIFIKIMI NË ARSIM

Me anë të këtij kursi synohet që studentët të njihen me metoda bashkëkohore të planifikimit dhe t'i shfrytëzojnë ato në punën e tyre. Meqë planifikimi bashkëkohor realizohet në bashkëpunim me njerëzit e tjerë, puna e studentëve gjatë këtij kursi organizohet në grupe, ashtu që krahas njohurive për planifikim të fitohen edhe shprehje të komunikimit dhe të bashkëpunimit me të tjerët. Metodatat, që prezantohen gjatë realizimit të këtij kursi, mund të shfrytëzohen në mjedise arsimore, por edhe në mjedise të tjera me karakter jobiznesor.

MENAXHIMI I FINANCAVE NË ARSIM

Ky kurs ka për synim që studentët të njihen me konceptet dhe proceset e ndryshimeve rreth menaxhimit të financave në arsim. Ky kurs do ti ofrojë studentëve një hyrje në të gjitha aspektet e administrimit financiar të shkollës duke zhvilluar aftësi të thella dhe funksionale për çështjet financiare. Disa nga temat që do të trajtohen përmes këtij kursi janë: praktikat buxhetore dhe filozofitë, operacionet financiare në shkollë, parimet e kontabilitetit dhe llogaridhënia. Kursi do të nxis diskutim rreth shqyrtimit të trendeve të financimit për çështje arsimore nga niveli nacional, lokal, dhe nga donatorët e ndryshëm. Poashtu, kursi do të trajtojë tema rreth praktikave aktuale të financimit të shkollave në Kosovë.

SIGURIMI I CILËSISË NË INSTITUCIONET ARSIMORE

Kursi synon të përgatisë studentët të kuptojë zhvillimin dhe përmirësimin e praktikave të organizatës. Tematikat që do të mbulohen në këtë kurs janë: konceptet themelore të sigurimit dhe përmirësimit të cilësisë së organizatës, standardet e cilësisë, kultura organizative, planifikimi strategjik i shkollës, zhvillimi dhe planifikimi i metodave dhe mjeteve të vlerësimit të brendshëm të shkollës, kryerja e vlerësimit, analizimi i gjetjeve të vlerësimit dhe përdorimi i rezultateve për përmirësimin e praktikave të shkollës. Kursi po ashtu ekspozon studentët ndaj parimeve kryesore të sigurimit të cilësisë në nivelin individual dhe organizativ (duke theksuar aspektin e vlerësimit të brendshëm të shkollës) përmes faktorëve të rëndësishëm si: efektshëria, efikasiteti, relevanca dhe qëndrueshmëria. Në këtë kuptim merren për bazë vlerat dhe parimet e funksionimit të sistemit arsimor.

ZHVILLIMI PROFESIONAL I MËSIMDHËNËSVE

Kursi është përgatitur me synimin që studentët e nivelit master të arrijnë të kuptuarit e proceseve të të mësuarit nga ana e mësimitdhënësve duke ndërlidhur këtë me kërkesat ndaj mësimitdhënësve për profesionalizim të punës së mësimitdhënësit. Kursi do ti ofrojë pjesëmarrësve një mundësi për në shqyrtim mbi modelet e ndryshme të zhvillimit profesional dhe zgjedhjet që mund të bëjnë menaxherët e shkollave dhe sistemeve të arsimit në funksion të zhvillimit të një mekanizmi të qëndrueshëm të zhvillimit profesional të mësimitdhënësve si një mjet për përgaditje profesionale të mësuesve. Kursi ofron mundësi për studentët që të kuptojnë kontekstin e zhvillimit profesional të mësimitdhënësve në Kosovë dhe aspektet e organizimit të aktiviteteve të zhvillimit profesional.

PRAKTIKA PEDAGOGJIKE

Qëllimi parësor i komponentit të mësimit praktik është që studentëve të masterit t'u ofrohen mundësitë për të zhvilluar shkathtësitë për disenjimin dhe realizimin e udhëheqjes efektive në

shkollë. Përmes praktikës, studentët do të kuptojnë më mirë rolet dhe përgjegjësitë e drejtorëve brenda kulturës së shkollës. Komponenti i mësimit praktik do të përfshijë edhe kohën e kaluar në ligjërata në aktivitete mësimi, edhe kohën e kaluar në shkollë duke reflektuar për praktikën e mira të udhëheqjes dhe realizimit të në plani zhvillimor të shkollës nën mbikëqyrjen e drejtorit të shkollës. Mësimi praktik përfshin dy komponentë të ndarë, por të lidhur ngushtë:

1) Mësimin praktik në fakultet, i cili ka këto qëllime primare: t'u ofrojë studentëve përgatitjen që u duhet atyre për të qenë të suksesshëm në udhëheqje, t'u ofrojë atyre kohë dhe strukturë për reflektim dhe diskutim.

2) Përderisa mësimi praktik në fakultet realizohet nën mbikëqyrjen e personelit akademik të fakultetit, pjesa e mësimit praktik në shkolla realizohet nën mbikëqyrjen e drejtorëve në shkolla. Kjo do të ofrojë mundësi studentëve të zhvillohen bashkërisht me udhëheqësit mentor, të cilët posedojnë shkathësi të menaxhimit të ushtrimeve dhe situatave autentike e simulative në ambientet e Fakultetit të Edukimit. Mësimi praktik për studentët e këtij programi do të realizohet në semestrin e katërt dhe do të zgjasë 2 javë. Gjatë kësaj periudhe do të kombinohet mësimi praktik në fakultet me mësimin praktik në shkolla. Gjatë mësimit praktik, studentët do të jenë përgjegjës të angazhohen në:

Detyrë Reflektive. Studentët do të jenë përgjegjës të angazhohen në hartimin e një detyre reflektive për të prezentuar përvojën e praktikës në shkollë. Nga studentët kërkohet që të analizojnë dhe vlerësojnë në mënyrë kritike stilet e udhëheqjes së Drejtorëve. Poashtu, nga studentët do të kërkohet që të ofrojnë perspektivat dhe rekomandimet e tyre rreth gjendjes aktuale në shkollë.

Hartimin i një plani zhvillimor. Studentët do të jenë përgjegjës të angazhohen në hartimin e një plani zhvillimor në bashkëpunim me udhëheqësinë e shkollës. Realizimi i kësaj detyre vjen si rezultat i një gërshtimi në mes të aspektit teorik nga kurset në Fakultetin e Edukimit dhe puna e mirëfillët praktike në shkollë.

SEMINAR HULUMTIMI

Seminari i hulumtimit ka për qëllim të ofrojë mundësi studentëve që janë në proces të hartimit të projektpropozimeve apo në proces të realizimit të hulumtimit që të avancojnë punën e tyre hulumtuese brenda programit. Seminari ofron mundësi për secilin student që në fillim të definoj një plan të punës për kursin dhe gjatë procesit të angazhohet me kolegë të tjerë në ofrimin dhe marrjen e komenteve kthyesë gjatë hapave kryesor që është duke ndjekur në proces. Roli i ligjëruesit është të menaxhojë procesin, të ofrojë komente kthyesë në punën e studentëve dhe të ofrojë modele të hulumtimeve të ndryshme me qëllim që të ndihmojë studentët në proces. Kursi trajton hapat e planifikimit dhe realizimit të hulumtimit si dhe hartimin e abstrakteve apo edhe raporteve të ndryshme të hulumtimit.

TEZA E MASTERIT

Tema e masterit përmban 20 ECTS dhe paraqet pjesën përfundimtare të Programit Master. Rregullorja e studimeve Master rregullon pikat e përgjithshme të procedurave dhe rregullave të realizimit të punimit përfundimtar – Tezës së masterit. Për shkrimin e temës duhet të zbatohen këto kritere:

1. Tema duhet të ketë 15, 000 – 20, 000 fjalë, në fontin 12, Times Neë Roman.

2. Referencat dhe citimi duhet të bëhen sipas standardit të APA-s (American Psychological Association).
3. Tema duhet të demonstrojë aftësinë e studentit për të zbatuar metodat dhe teoritë e hulumtimit shkencor në profilin e caktuar.
4. Tema duhet të demonstrojë aftësitë e studentit për të reflektuar dhe për të bërë punë hulumtuese në fushën përkatëse.
5. Tema duhet të demonstrojë njohuritë, shkathtësitë teorike dhe analitike të studentit, për të treguar familjarizimin e tij/saj me terminologjinë, aspektet dhe zhvillimet në fushën përkatëse.
6. Temën e punimit e zgjedh vetë studenti në konsultim me personelin akademik të fakultetit, e cila më pas duhet të aprovohet nga Këshilli i Fakultetit përmes departamentit apo kolegjiut varësisht si përcaktohet me aktet që rregullojnë këtë fushë. Kur studentit regjistrohet 13 për të shkruar temën, duhet t'i caktohet edhe afati i përfundimit të saj, ndërsa studentët inkurajohen të nisin diskutimet me personelin akademik për temën para semestrit të tretë.
7. Tema e zgjedhur duhet të jetë e ndërlidhur me programin e studimit si dhe relevante për fushat prioritare hulumtuese të Fakultetit dhe për zhvillimin e sistemit shkollor në vend.
8. Përmbajtja akademike dhe aftësitë shprehëse të studentit duhet të jenë në harmoni me rregullat e drejtshkrimit.
9. Temat e shkruara në gjuhën shqipe duhet të kenë të shkruar përmbledhjen edhe në gjuhën angleze, e nëse tema shkruhet në gjuhën angleze, përmbledhja duhet të jetë e shkruar edhe në gjuhën shqipe.
10. Tema duhet të vlerësohet nga komisioni vlerësues më së shumti për dy muaj nga dorëzimi I dorëshkrimit nga kandidati. Pas vlerësimit, pason prezantimi me gojë I temës, ku fillimisht paraqitet vlerësimi nga komisioni vlerësues dhe pastaj prezantimi nga kandidati. Hollësitë e mëtutjeshme rreth temës së masterit si dhe formati I punimit të temës do të specifikohen në Doracakun përkatës, ndërsa procedurat dhe kriteret shtesë përcaktohen në rregulloren përkatëse të studimeve Master në Fakultetin e Edukimit dhe në rregulloret e tjera në fuqi në Universitetin e Prishtinës.

8. SPECIALIZIMI: Mësimdhënie dhe Kurrikulë

8.1. Qëllimi i Specializimit

Ky specializim ofrohet për të diplomuarit me prejardhje arsimore (profile pedagogjike, fillore, parashkollore dhe arsimore të lëndëve) për të avancuar të kuptuarit dhe aftësitë në procesin e mësimdhënies dhe zhvillimit të kurrikulës. Specializimi nuk i kualifikon të diplomuarit të bëhen mësues të një lënde specifike, por mundëson avancimin e mësuesve ekzistues në përputhje me kualifikimin e tyre dhe zhvillimin e studiuesve të arsimit. Specializimi është përgatitur duke marrë parasysh nevojat e mësuesve për zhvillim profesional më të përparuar, si për mësuesit e shkollës fillore ashtu edhe për edukatorët parashkollorë. Programi përqendrohet në programin mësimor dhe procesin e mësimdhënies, me qëllim të përgatitjes së individëve, të cilët do të shërbejnë si ekspertë në kontekstin e tyre profesional.

Ky program është hartuar për ata studentë që dëshirojnë të thellojnë njohuritë e tyre dhe të zhvillojnë kapacitetet e tyre për të reflektuar në mënyrë kritike në teorinë e zhvillimit të kurrikulës, kërkimin arsimor dhe praktikën e tyre profesionale duke i përgatitur ata kështu që të përballen me sfidat e profesionit të mësuesit. Programi synon përgatitjen e studentëve për të qenë kontribues aktivë në procesin e zhvillimit dhe rishikimit të kurrikulës, si dhe zbatimin efektiv të saj bazuar në qasjen e përqendruar te nxënësi; përgatitja e udhëheqësve për ndryshime arsimore në klasë dhe shkollë me theks në përmirësimin e mësimdhënies dhe të nxënësve; zhvillimi i aftësive të studentëve për të zbatuar programe arsimore që ofrojnë mjedis të përshtatshëm për të mësuar; zhvillimin e kapaciteteve të studentëve për të zbatuar strategji moderne të mësimdhënies në kontekstin e praktikës së tyre profesionale; dhe përgatitjen e studentëve për të qenë në gjendje të kontribuojnë vazhdimisht në zhvillimin e institucionit të tyre.

8.2. Rezultatet e Specializimit

Në fund të studimeve, të diplomuarit do të jenë në gjendje të:

- Zhvillojnë një mendim kritik dhe kuptim të zbatimit praktik të praktikave të përparuara dhe moderne të mësimdhënies dhe politikave të zhvillimit të kurrikulës, duke përfshirë përdorimin e teknologjisë;
- Zotërojnë aftësinë për të planifikuar dhe zbatuar kërkime të pavarura (mësuesi si hulumtues) në mësimdhënien dhe zbatimin e kurrikulës;
- Shqyrtojnë në mënyrë kritike dhe kontribuojnë në proceset e mësimdhënies dhe zhvillimit të kurrikulës përmes përfshirjes në aktivitetet e zhvillimit profesional të mësuesve dhe kërkesave përkatëse arsimore të legjislacionit;
- Zbatojnë standardet për krijimin e një ambienti miqësor për mësimdhënie dhe mësimnxënie, bazuar në kuptimin e marrëdhënies midis teorisë dhe politikave të kurrikulës;
- Zhvillojnë një kuptim të thellë të çështjeve specifike dhe mësimdhënies sistematike si p.sh: gjithëpërfshirja, komunikimi, gjinia, përdorimi i teknologjisë së informacionit në mësimdhënie, vlerësim, puna në projekte, etj.
- Demonstrojnë kuptim të thellë dhe zbatojnë strategji të përparuara të mësimdhënies, të nxëniet të orientuar drejt studentit, bazuar në kërkesat e Kornizës Kombëtare të Kurrikulës të Kosovës;
- Reflektojnë në mënyrë kritike, analizojnë dhe vlerësojnë teorinë, metodologjitë dhe praktikatat e mësimdhënies dhe kurrikulës në fushën e tyre të arsimit parauniversitar;
- Demonstrojnë aftësinë për të komunikuar në mënyrë efektive me mësuesit dhe palët e tjera të interesit për zbatimin e Kornizës së Kurrikulës së Kosovës dhe dokumenteve të tjera kurrikulare në praktikë;
- Analizojnë korrelacionet e arritjeve të rezultateve të mësimdhënies dhe të të nxëniet dhe zhvillimin e kompetencave në vijën horizontale (fushat kurrikulare) dhe vijën vertikale (nivelet e kurrikulës) në sistemin parauniversitar të arsimit;
- Ekzaminojnë dhe zbatojnë modele bashkëkohore në procesin e vlerësimit të studentëve, vlerësimin e mësuesve, vlerësimin e shkollave dhe kurrikulën në tërësi.

8.3. Programi Sutdimor

Master i Shkencave të Edukimit					
Specializimi: Mësimdhënie dhe Kurrikulë					
SEMESTRI III					ECTS
1	O	Teoritë kurrikulare	2	1	5
2	O	Të nxënit dhe mësimdhënia e bazuar në projekte	2	2	6
3	O	Kurrikula në arsimin parauniversitar në Kosovë	2	2	6
4	O	Konteksti social dhe kulturor i mësimdhënies	2	1	5
5	Z	Pedagogjia e Montesorit	2	0	4
6	Z	Zhvillimi i mendimit kritik	2	0	4
7	Z	Metodologjia hap pas hapi	2	0	4
8	Z	Kurs i avancuar në menaxhimin e klasës	2	0	4
SEMESTRI IV					
1	O	Seminar hulumimi	3	0	10
3	O	Teza e masterit	2	0	20

8.4. Përshkrimet e kurseve

Përshkrimi për secalin kurs SPECIALIZIMI: Mësimdhënie dhe Kurrikulë

TEORITË KURRIKULARE

Qëllimi i këtij kursi është të shqyrtohen aspektet teorike të studimit të kurrikulës dhe mësimnxënies. Duke ofruar perspektivën ndaj orientimeve dhe traditave të ndryshme kurrikulare kursi i ofron studentëve mundësi të conceptualizojnë idetë dhe debatet kryesore të literaturës akademike në reformën kurrikulare me qëllim të përmirësimit të të nxënit. Kursi do të ekspozojë studentët ndaj koncepteve si kurrikula ideologjike, e përceptuar, e implementuar dhe e përjetuar (nga nxënësit) si dhe faktorët që formësojnë politikën kurrikulare. Orientimet teorike kurrikulare do të trajtohen edhe nga këndvështrimi praktik në kontekstin shkollor.

TË NXËNIT DHE MËSIMDHËNIA E BAZUAR NË PROJEKTE

Përmbajtja e shkurtër: Përmes kursit studentët do mësojnë parimet e mësimdhënies dhe të të nxënit përmes projekteve, karakteristikat dhe përfitimet e qasjes së tillë. Në fokus të kursit janë dhe dallimet mes qasjes së bazuar në projekte dhe mësimdhënies konvencionale. Fillimisht studentët do njihen me katër hapat kryesor të dizajnit të projektit duke krijuar kështu dhe idenë për të nxënit përmes projekteve. Ky kurs është i planifikuar në mënyrë të tillë ku realizohet bazuar në përvojën/punën e studentëve në teren. Fillimisht studentët do dizajnojnë projektet e tyre. Më pas, do mësohet se si të planifikohen detajet e projektit, në mënyrë që të jetë një projekt i organizuar duke përdorur afatet kohore të projektit dhe planet e zbatimit. Në fokus të kursit është dhe dhënja e informacioneve për menaxhimin e kohës gjatë realizimit të projektit. Përmes kursit do mësohet gjithashtu, se si integrohen vlerësimet gjatë një projekti, strategjitë për të përmirësuar bashkëpunimin mes nxënësve, vetdrejtimin, shkathtësitë e informacionit dhe aftësitë reflektuese.

KURRIKULA NË ARSIMIN PARAUNIVERSITAR NË KOSOVË

Kursi përqendrohet në rëndësinë dhe ndikimin e kurrikulës së arsimit parauniversitar në zhvillimin e kompetencave si standard i ri i të nxënit, me qëllim të integritit të shpejtë të nxënësve në shoqërinë e së ardhmes. Poashtu, kursi trajton rëndësinë dhe ndikimin e kurrikulës për arsim parashkollor në zhvillimin e fëmijëve. Kursi adreson çështje të tilla si: karakteristikat dhe orientimet e kurrikulës, qëllimi, funksioni dhe parimet e kurrikulës. Studentët do të avancojnë njohuritë për fushat kurrikulare, kompetencat kryesore të të nxënit dhe rezultatet përfundimtare, integrimin ndër-lëndor, planifikimin dhe hartimin e planeve mësimore, zbatimin dhe vlerësimin e kurrikulës.

KONTEKSTI SOCIAL DHE KULTUROR I MËSIMDHËNIES

Kursi do të trajtojë aspektet e ndryshme sociale dhe kulturore dhe ndërlidhjen e tyre me profesionin e mësuesisë dhe procesin e mësimdhënies. Kursi do të bëjë ndërlidhje me ndikimet e drejtëpërdrejta të zhvillimeve sociale dhe kulturore me punën e mësimdhënësit nga perspektiva ndërkombtare dhe vendore. Temat që kursi trajton përfshijnë: natyra në ndryshim

e familjes, gjinia, raca, etniciteti, multikulturalizmi, demokracia, autonomia individuale, religjioni, pritjet e publikut nga shkolla etj. Kursi do të ekzspozojë studentët ndaj aspekteve teorike nga literatura dhe do të bëjë ndërlidhjen me elementet praktike në nivel të sistemit të arsimit në Kosovë.

PEDAGOGJIA E MONTESORIT

Ky kurs ka për qëllim që studentët e programit fillor të përgatiten për zbatimin e njohurive fillestare për metodologjinë Montesori gjatë punës me nxënës. Ky kurs ofron metoda të mësimdhënies dhe të nxënësve përmes shfrytëzimit të shqisave për të zhvilluar tek fëmijët konceptet matematikore, zhvillimin gjuhësor dhe komunikimin, zbulimin e botës dhe natyrës, muzikën etj. Qasja montesori është një filozofi bashkëkohore e të nxënësve duke vepruar dhe me fëmijën në qendër. Pjesa më e madhe e kursit parashihet të realizohet përmes praktikës në laboratorin Montesori të cilin e posedon Fakulteti i Edukimit.

ZHVILLIMI I MENDIMIT KRITIK

Ky kurs ka për synim përgatitjen e studentëve për të promovuar zhvillimin e mendimit kritik përmes qasjeve bashkëkohore të mësimdhënies. Në këtë kurs trajtohen tema që kanë të bëjnë me zbatimin e teknikave ndërvepruese përmes të cilave zhvillohet procesi I të lexuarit të kuptimshëm, procesi i të shkruarit, i të dëgjuarit aktiv, debateve dhe në përgjithësi në zhvillimin e të menduarit në mënyrë analitike, kritikë dhe krijuese. Përmes këtij kursi synohet të zhvillohet një kulturë e përgjithshme e mësimdhënies për një mësimdhënie ndryshe duke e konsideruar mësimdhënies jo si pronë e mësimdhënësit por si një proces, si një akt bashkëveprimi dinamik, fleksibël, të hapur midis mësimdhënësit dhe nxënësve, midis vet nxënësve gjë e cila promovon të drejtën e nxënësve për të marrë role dhe veprime të përshtatshme. Kjo do të realizohet duke përdorur strategji ndërvepruese të mësimdhënies.

METODOLOGJIA HAP PAS HAPI

Ky kurs ka për qëllim që studentët të përgatiten për zbatimin e njohurive fillestare për metodologjinë Hap pas Hapi. Kursi përqendrohet tek elementet themelore të kësaj metodologjie, duke përfshirë; të mësuarit për mes lojës; aspektet e individualizimit në mësimdhënie; rregullimin e ambientit të organizuar sipas qendrave të aktivitetit, planifikimin e mësimin të bazuar në tema, sipas interesave, nevojave dhe dëshirave të nxënësve, ndërveprimin me mabientin dhe të rriturit e tjerë, shkathtësitë e bashkëpunimit me familjen dhe komunitetin, mësimdhënien e diferencuar dhe zhvillimin e demokracisë përmes mësimdhënies dhe të nxënësve. Studentët kanë mundësi që të vëzhgojnë klasat në të cilat zbatohet kjo metodologji dhe të reflektojnë për teorinë dhe praktikën.

KURS I AVANCUAR NË MENAXHIMIN E KLASËS

Kursi është dizajnuar në mënyrë që studentët të kuptojnë domethënien e menaxhimit të klasës në adresin e udhëzimeve relevante për funksionim të efektshëm të klasës. Në këtë kurs trajtohen tema që i referohen teorive dhe praktikave për menaxhimin e klasës të ndërlidhura me veprimet e mësimdhënësit të organizuar hapsirën, kohën, materialet etj. të cilat sigurojnë një efektivitet në procesin e të nxënësve dhe mësimdhënies. Gjithashtu, në kuadër të këtij kursi trajtohen tema që ndërlidhen me klasat e stërngarkuara dhe komplekse, vendosjen e rregullave dhe procedurave, ndarjen e përgjegjësisë në klasë, nxitjen e bashkëpunimit midis nxënësve,

stilet e mësimdhënësi si menaxhues I klasës dhe menaxhimin e sjelljeve penguese nëpërgjithësi.

SEMINAR HULUMTIMI

Seminari i hulumtimit ka për qëllim të ofrojë mundësi studentëve që janë në proces të hartimit të projektpropozimeve apo në process të realizimit të hulumtimit që të avancojnë punën e tyre hulumtuese brenda programit. Seminari ofron mundësi për secilin student që në fillim të definoj një plan të punës për kursin dhe gjatë procesit të angazhohet me kolegë të tjerë në ofrimin dhe marrjen e komenteve kthyesë gjatë hapave kryesor që është duke ndjekur në proces. Roli i ligjëruesit është të menaxhojë procesin, të ofrojë komente kthyesë në punën e studentëve dhe të ofroje modele të hulumtimeve të ndryshme me qëllim që të ndihmojë studentët në process. Kursi trajton hapat e planifikimit dhe realizimit të hulumtimit si dhe hartimin e abstrakteve apo edhe raporteve të ndryshme të hulumtimit.

TEZA E MASTERIT

Tema e masterit përmban 20 ECTS dhe paraqet pjesën përfundimtare të Programit Master. Rregullorja e studimeve Master rregullon pikat e përgjithshme të procedurave dhe rregullave të realizimit të punimit përfundimtar – Tezës së masterit. Për shkrimin e temës duhet të zbatohen këto kritere:

1. Tema duhet të ketë 15, 000 – 20, 000 fjalë, në fontin 12, Times Neë Roman.
2. Referencat dhe citimi duhet të bëhen sipas standardit të APA-s (American Psychological Association).
3. Tema duhet të demonstrojë aftësinë e studentit për të zbatuar metodat dhe teoritë e hulumtimit shkencor në profilin e caktuar.
4. Tema duhet të demonstrojë aftësitë e studentit për të reflektuar dhe për të bërë punë hulumtuese në fushën përkatëse.
5. Tema duhet të demonstrojë njohuritë, shkathtësitë teorike dhe analitike të studentit, për të treguar familjarizimin e tij/saj me terminologjinë, aspektet dhe zhvillimet në fushën përkatëse.
6. Temën e punimit e zgjedh vetë studenti në konsultim me personelin akademik të fakultetit, e cila më pas duhet të aprovohet nga Këshilli i Fakultetit përmes departamentit apo kolegjiut varësisht si përcaktohet me aktet që rregullojnë këtë fushë. Kur studenti regjistrohet 13 për të shkruar temën, duhet t'i caktohet edhe afati i përfundimit të saj, ndërsa studentët inkurajohen të nisin diskutimet me personelin akademik për temën para semestrit të tretë.
7. Tema e zgjedhur duhet të jetë e ndërlidhur me programin e studimit si dhe relevante për fushat prioritare hulumtuese të Fakultetit dhe për zhvillimin e sistemit shkollor në vend.
8. Përmbajtja akademike dhe aftësitë shprehëse të studentit duhet të jenë në harmoni me rregullat e drejtshkrimit.
9. Temat e shkruara në gjuhën shqipe duhet të kenë të shkruar përmbledhjen edhe në gjuhën angleze, e nëse tema shkruhet në gjuhën angleze, përmbledhja duhet të jetë e shkruar edhe në gjuhën shqipe.

10. Tema duhet të vlerësohet nga komisioni vlerësues më së shumti për dy muaj nga dorëzimi i dorëshkrimit nga kandidati. Pas vlerësimit, pason prezantimi me gojë i temës, ku fillimisht paraqitet vlerësimi nga komisioni vlerësues dhe pastaj prezantimi nga kandidati. Hollësitë e mëtutjeshme rreth temës së masterit si dhe formati i punimit të temës do të specifikohen në Doracakun përkatës, ndërsa procedurat dhe kriteret shtesë përcaktohen në rregulloren përkatëse të studimeve Master në Fakultetin e Edukimit dhe në rregulloret e tjera në fuqi në Universitetin e Prishtinës.